

Infektioidentorjuntayksikkö

ILMA-, PISARA- SEKÄ KOSKETUSVAROTOIMET (ENT. EHDOTON ERISTYS) - potilaan hoito KHKS:ssa

Sovelletaan mm. apinarokkoa, lintuinfluenssaa, SARSia, MERSiä tms. sekä trooppisia verenvuotokuumeita (marburgintauti, lassakuume, ebola), ruttoa (pestis, pneumoninen muoto) tai isorokkoa epäiltäessä, kunnes tarkempi tautikohtainen ohje on olemassa. Ota yhteyttä infektiolääkäriin tai hygieniahoitajaan mikäli potilaalla epäillään em. sairauksia.

Hoidossa toteutetaan: tavanomaisia varotoimia sekä ilma-, pisara- ja kosketusvarotoimia.

Eristyksen kesto: konsultoi infektiolääkäriä, epidemiatilanteessa tautikohtainen erillinen ohjeistus.

1. Yleistä

Eristyshuoneen (= alipaineine, sulkutila, oma WC/suihku) käytävän puoleiseen oveen laitetaan ilmoitus, jossa pyydetään vierailijoita ottamaan yhteyttä hoitohenkilökuntaan ennen huoneeseen menoa.

Eristyshuoneen sisäoveen laitetaan tämä ilma- ja pisaraeristys sekä kosketusvarotoimet ohje.

Eristyshuoneesta poistetaan ylimääräinen välineistö/tavarat.

Potilasta eivät saa hoitaa raskaana olevat työntekijät eivätkä ne työntekijät, joilla on heikentynyt vastustuskyky pitkäaikaissairaudesta tai sen hoidon seurauksena.

Potilas käyttää kirurgista suu-nenäsuojusta silloin, kun hoitohenkilökunta on hoitohuoneessa, mikäli se on potilaalle mahdollista.

Potilaalle opetetaan yskimishygienia:

1. Estä nestepisaroiden leviäminen pitämällä kertakäyttönenäliinaa suusi ja nenäsi edessä.
2. Jos et ehdi ottaa nenäliinaa esille, estä nestepisaroiden leviäminen nostamalla hiha olkavarren kohdalta suun ja nenän eteen.
3. Jos käytät nenäliinaa, käytä sitä vain kerran ja vie se roskeen. Desinfioi kädet käsihuuhteella.
4. Desinfioi kädet muutoinkin toistuvasti käsihuuhteella.

2. Toimenpiteet

Aerosoleja tuottavia toimenpiteitä tulee välttää, mikäli mahdollista (lääkkeiden anto nebulisaattorilla, bronkoskopia ja BAL, hengitysteiden imeminen).

Näiden toimenpiteiden yhteydessä samoin kuin näytteitä otettaessa on suojauduttava asianmukaisesti (katso kohdat 3-4) ja huoneessa saa olla läsnä vain tarvittavat henkilöt. Jos potilas joudutaan intuboimaan, hänet tulee sedatoida ja relaksoida yskimisen ehkäisemiseksi ja huoneessa saa olla läsnä vain toimenpiteessä tarvittavat henkilöt.

Jos tarvitaan operatiivista hoitoa, toimenpide tehdään leikkaussalissa, johon on säädetty negatiivinen ilmanpaine. Potilaan heräämövaihe hoidetaan leikkaussalissa, mistä hänet siirretään suoraan takaisin osastolle. Henkilökunta suojautuu kuten osastolla (katso kohdat 3- 4). Potilaita leikattaessa ja sairastuneiden synnytyksissä käytetään venttiilillistä FFP3-suojainta, jonka venttiin päällä on suojus tai venttiilillisen hengityksensuojaimen (vanhempi malli) päälle asetetaan kirurginen suu-nenäsuojus.

3. Käsihygienia

Huolellinen käsihygienia.

- Käsihuhuhteita käytetään:
 - aina hoitoyksikköön tullessa ja sieltä poistuttaessa
 - ennen suojavaatteiden pukemista
 - suojakäsineiden vaihtamisen yhteydessä
 - suojaimien riisumisen yhteydessä (katso alla suojaimien pukemis- ja riisumisohje)

4. Henkilökohtaiset suojaimet

- Hengityksensuojain: FFP3
- Katso hengityksensuojaimen pukemisohje intra: tutkimus ja hoito/sairaalahygieneia/numero 8928
- Visiiri: kaikki visiirit ovat kertakäyttöisiä, myös erilliset sangat.
- Suojapäähine, aerosolia tuottavissa toimenpiteissä kypärämallinen suojapäähine
- Kertakäyttöinen suojatakki: nesteitä läpäisemätön, pitkähihainen, resorillinen
- Tehdaspuhtaat suojakäsineet (lateksi/nitriili)
- Steriilit suojakäsineet: käytetään steriileissä toimenpiteissä normaalien periaatteiden mukaan

Henkilökohtaiset suojaimet puetaan sulkutilassa. Muut suojaimet paitsi hengityksensuojain riisutaan huoneen sisäpuolella. Kätet desinfioidaan, poistutaan huoneesta ja riisutaan hengityksensuojain välittömästi huoneen ulkopuolella olevaan jalalla avattavaan kannelliseen jäteastiaan ja kätet desinfioidaan.

5. Henkilökohtaisten suojainten pukemis- ja riisumisjärjestys:

Suojainten pukeminen:

1. Käsien desinfektio
2. Hengityksensuojain, tarkista istuvuus, tee tiiviystestaus
3. Suojapäähine
4. Visiiri/suojalasit
5. Suojatakki
6. Käsien desinfektio
7. Suojakäsineet (suojatakin päälle)

Suojainten riisuminen:

1. Suojakäsineiden poisto
2. Suojatakin riisuminen
3. Käsien desinfektio
4. Visiirin poisto (nauhasta kiinni pitäen)
5. Suojapäähineen poisto. Mikäli käytössä on kypärämallinen suojapäähine, kätet desinfioidaan ennen päähineen poistoa
6. Käsien desinfektio
7. Hengityksensuojaimen poisto (nauhoista kiinni pitäen) – Sulkutilassa/eristyshuoneen ulkopuolella
8. Käsien desinfektio

6. Tutkimus- ja hoitovälineistö

Kertakäyttöisiä välineitä käytetään aina, kun se on mahdollista. Kertakäyttöiset välineet laitetaan suoraan jätteisiin käytön jälkeen. Tietyissä tilanteissa kertakäyttöisiä tutkimus- ja hoitovälineitä käsitellään tartuntavaarallisena (mm. rutto, isorokko, verenvuotokuumeet).

Monikäyttöiset välineet desinfioidaan heti käytön jälkeen huuhtelu- ja desinfektiokoneessa (DEKO). Liotusta kestävämmät välineet pyyhitään huolellisesti Erisan Oxy+ 5 % -liuoksella tai näkyvän lian poistamisen jälkeen A 12 T 80 % -etanolialkoholilla.

Steriiliyttä vaativat tutkimus- ja hoitovälineet lähetetään desinfiointin jälkeen välihuoltokeskukseen steriloitavaksi.

7. Ruokailu

Pääsääntöisesti normaalit ruokailuvälineet. Kertakäyttöisiä käytetään vain erillisen ohjeen mukaan.

Käytettyjä ruokailuvälineitä käsitellään suojakäsineet kädessä.

Ruokatarjotinta huoneeseen vietäessä ja sitä pois hakiessa suojaudutaan kuten kohdissa 3-4.

Mahdollista eristyshuoneen läpianтокаappia voi hyödyntää tarjottimen laskualustana. Mikäli läpianтокаappia ei ole, lasketaan tarjotin suojainten riisumisen ajaksi (huoneessa tapahtuva, paitsi hengityksensuojain) sulkutilan lattialle tai sulkutilan puuttuessa huoneen ulkopuolelle lattialle. Hengityksensuojaimen poiston ja käsidesinfiointin jälkeen (sulkutilassa/huoneen ulkopuolella tapahtuva) tarjotin laitetaan ruokailuvälineiden suojakäsineet kädessä. Mikäli mahdollista, käytetään sulkutilassa/huoneen ulkopuolella olevaa avustajaa.

8. Näytteiden otto ja käsittely

Imulima-/tikkunäytteet ottaa yksikön hoitohenkilökunta, verinäytteet laboratorion henkilökunta.

Näytteitä ottaessa suojaudutaan kuten kohdissa 3-4. Näytetikkujen katkaisua varten tarvitaan saksit.

Mikrobiologiset tutkimukset: konsultoi infektiolääkäriä, epidemiatilanteissa ohjeistetaan erikseen. Ks. www.thl.fi etusivun hakukoneella tautikohtaiset ohjeet esim. lintuinfluenssa.

9. Kuvantamistutkimukset

Natiivithx ja tarvittaessa UÄ-tutkimus tehdään eristyshuoneessa.

Suojautuminen kuten kohdissa 3-4.

10. Siivous

Suojautuminen kuten kohdissa 3-4. Päivittäinen siivous suoritetaan rauhallisin liikkein. Eristyshuoneet siivotaan viimeiseksi. Käytetään huonekohtaisia siivousvälineitä, kertakäyttöisiä siivousliinoja ja kertakäyttöisiä suojakäsineitä.

Päivittäinen ja loppusiivous: Erisan Oxy+ 5%, eritetahradesinfektio Erisan Oxy+ 5% WC-/suihkutilat: Erisan Oxy+ 5%.

Loppusiivouksen yhteydessä huoneen tekstiilit pestään ja suihkupäät puhdistetaan huuhtelu-desinfektiokoneessa. Loppusiivouksen jälkeen huone desinfioidaan Nocosprayllä.

Siivousvälineet desinfioidaan aina käytön jälkeen huuhtelu-desinfektiokoneessa. Lattiakuivaimen varsi pyyhitään Erisan Oxy+ 5% -liuoksella.

11. Pyykki

Pyykkiä käsitellään vähäeleisesti. Huoneessa oma pyykkipussi, joka suljetaan Märkä pyykki kaksoispakataan niin, ettei kosteus pääse uloimman pussin läpi. Kädet desinfioidaan pyykin käsittelyn jälkeen. Tietyissä tilanteissa pyykkiä käsitellään tartuntavaarallisena (mm. rutto, isorokko, verenvuotokuumeet)

12. Jätteet

Eritteitä ja jätteitä käsiteltäessä toimitaan siten, ettei synny aerosoleja. Jätteet pakataan huolellisesti jätepussiin ja laitetaan huoneessa jätesäkkiin, joka suljetaan huolellisesti.

Märkä jäte pakataan niin, ettei kosteus pääse uloimman säkin läpi. Kädet desinfioidaan jätteiden käsittelyn jälkeen. Tietyissä tilanteissa jätteitä käsitellään tartuntavaarallisena (mm. rutto, isorokko, verenvuotokuumeet).

13. Vierailut

Rajoitettu vierailuoikeus. Vierailijat ohjataan suojautumaan kuten hoitohenkilökunta.

14. Potilaan kuljettaminen

Kuljetus huoneesta vain erityistilanteissa. Potilaalle kirurginen suu-nenäsuojus, puhtaat potilas- ja vuodevaatteet.

Kuljettaja suojautuu kuten kohdissa 3-4.

15. Vainajan valmistelu ja kuljettaminen

Suojautuminen kuten kohdissa 3-4.

Avauslähetteessä maininta: _____

Vainajan kuljetuspaari puhdistetaan kuljetukseen jälkeen Erisan Oxy 5%. Eritteet poistetaan Erisan Oxy+ 5% liuksella.